

Nictiz en Zorginstituut Nederland samen aan de slag met standaarden

Betere gezondheid
door betere informatie

Zorginstituut Nederland

Nictiz en Zorginstituut Nederland werken aan informatievoorziening in de zorg en ondersteuning. Als expertisecentrum en kenniscentrum in dit werkveld hebben ze gemeenschappelijke stakeholders en soortgelijke activiteiten in een deels overlappend speelveld.

Helderheid voor alle partijen in de zorg is van belang voor effectieve en duurzame informatievoorziening. De basis daarvoor zijn standaarden die zorg- en ondersteuningsprocessen zó faciliteren dat alle betrokkenen op het juiste moment over de juiste informatie kunnen beschikken. Daarmee wordt de zorg verbeterd en wordt de juiste zorg en ondersteuning geboden. Daarom werken Zorginstituut Nederland en Nictiz samen bij de ontwikkeling en het beheer van informatiestandaarden. Nictiz en Zorginstituut Nederland bieden inzicht in ieders activiteiten en expertise en maken daarmee inzichtelijk wie wanneer en waarvoor het beste kan worden ingezet. Beide partijen hanteren een gezamenlijk en eenduidig begrippenkader.

Het belang van standaardisatie

Bij het leveren van zorg, en zeker complexere zorg, zijn doorgaans verschillende zorgaanbieders betrokken. Om goed samen te werken moeten zij goede, eenduidige informatie beschikbaar hebben en kunnen uitwisselen. Dat vraagt om standaardisatie van gegevens. Een goed hulpmiddel daarbij is een informatiestandaard, waarin dat soort afspraken zijn opgenomen.

Informatiestandaarden beschrijven welke gegevens uit een proces eenduidig moeten worden vastgelegd en overgedragen, en hoe dat precies in zijn werk gaat. Het zijn afspraken die gelden in verschillende contexten, zoals:

- in de informatie-uitwisseling tussen zorgaanbieders onderling;
- in de informatie-uitwisseling tussen zorgaanbieder en cliënt;
- daar waar de informatie voor het eerst in een systeem opgenomen wordt door een zorgverlener of patiënt/cliënt, als het ware 'aan de bron'.

Ze dienen om informatie over de kwaliteit van zorg en ondersteuning te genereren.

Standaardisatie biedt de beste garantie dat processen en systemen van aanbieders van zorg en ondersteuning integraal gefaciliteerd worden. Immers, door gegevens gestandaardiseerd vast te leggen, zijn ze ook voor andere doeleinden te gebruiken, zoals kwaliteit- en beleidsinformatie. Werken met geharmoniseerde standaarden in de domeinen *cure*, *care* en *ondersteuning* heeft veel voordelen. Het gebruik van informatiestandaarden werkt niet alleen een vlot verloop van processen in de hand, maar verbetert ook de kwaliteit en veiligheid van de zorg voor de cliënt. Bovendien neemt de registratielast af voor zowel zorgaanbieders als ondersteuners.

Informatiestandaarden

Goede beschikbaarheid van informatie begint bij correcte inhoudelijke vastlegging en bij een juist proces om informatie uit te wisselen. Informatiestandaarden maken dit mogelijk. Een informatiestandaard is een verzameling afspraken op grond waarvan informatie met de juiste kwaliteit kan worden vastgelegd, opgevraagd, gedeeld, uitgewisseld en overgedragen.

Informatiestandaarden voor de zorg en ondersteuning worden in overleg met het werkveld opgesteld. Daarbij worden bestaande richtlijnen en standaarden als uitgangspunt genomen. Deze aanpak is een voorwaarde voor eenduidige communicatie tussen alle stakeholders.

Informatiestandaarden in de zorg en ondersteuning bevatten afspraken over:

- de gegevens die zorgaanbieders in het betreffende proces vastleggen;
- de terminologie en codestelsels of classificaties waarin de gegevens worden vastgelegd;
- welke zorgaanbieders welke informatie (moeten) uitwisselen;
- de voorwaarden waaronder zorgaanbieders informatie uitwisselen.

En als ook van communicatiestandaarden gebruik is gemaakt, dan bevat de informatiestandaard ook afspraken over de technische standaard die gebruikt is om de informatie op technisch niveau vorm en structuur te geven.

Eén taal blijven spreken

Kwaliteit én continuïteit van zorg en ondersteuning borgen en verbeteren, dat zijn de belangrijkste drijfveren voor informatie-uitwisseling. Steeds vaker zijn meerdere partijen betrokken bij de zorg en ondersteuning die iemand ontvangt. De maatschappij verwacht dat de handelingen naadloos overgaan van de ene op de andere partij. Een goede samenwerking en naadloze uitwisseling van patiëntgegevens tussen partijen is daarbij essentieel. Een voorbeeld is het voorschrijven van medicatie: een actueel medicatie-overzicht van de patiënt is noodzakelijk voor alle betrokken zorgaanbieders.

Afspraken maken over de benodigde informatie in een dataset is een van de essentiële stappen om deze uitwisseling van patiëntgegevens te realiseren. Een dataset is een beschrijving van de informatie die gedeeld moet worden. Datasets gaan vergezeld van meta-informatie, zoals afspraken over de manier waarop informatie-elementen worden gecodeerd. Afspraken op hoog detailniveau over de uit te wisselen of vast te leggen informatie in een dataset zijn belangrijk voor het probleemloos delen van informatie in het proces van zorg en ondersteuning. In Nederland zijn diverse datasets voor de zorg en ondersteuning ontwikkeld.

Interoperabiliteit is een vereiste

Willen we informatie zó uitwisselen dat samenwerking daadwerkelijk optimaal ondersteund wordt, dan is er meer nodig dan een passende set afspraken. Het vraagt om *interoperabiliteit*. Dit is een complex vraagstuk waarvoor afspraken op heel verschillende lagen gemaakt worden om het goed te realiseren. Als op één van de lagen geen afspraken gemaakt worden, dan komt goede realisatie van interoperabiliteit al gauw in het geding. Het geheel werkt als één systeem. Daarom vraagt het een grote inspanning om dat in de praktijk voor elkaar te krijgen. Toch is interoperabiliteit een noodzakelijke voorwaarde om de kwaliteit van zorg te verbeteren en nu en in de toekomst verzekerd te zijn van de continuïteit van zorg en ondersteuning.

Het vijflagenmodel geeft inzicht in de verschillende logische niveaus (lagen) waarop afspraken gemaakt moeten worden om interoperabiliteit succesvol vorm te geven. Dit model wordt op Europees niveau gebruikt.

Figuur 1: Vijflagenmodel voor afspraken in de zorg om tot interoperabiliteit te komen (Nictiz)

Taken en activiteiten

Nictiz en Zorginstituut Nederland houden zich bezig met vergelijkbare activiteiten. Toch vervullen ze daarbij vaak andere rollen. Om daarin meer inzicht te krijgen, benoemen we hieronder de rollen, bijbehorende activiteiten en middelen per organisatie.

Nictiz

Nictiz is het nationale expertisecentrum voor standaardisatie en eHealth. Nictiz beheert, ondersteunt het gebruik en harmoniseert bestaande informatiestandaarden en terminologie. Daarnaast ontwikkelt Nictiz nieuwe standaarden. Naast deze standaardisatie-activiteiten brengt Nictiz ook de jaarlijkse eHealth monitor uit en geeft Nictiz gevraagd en ongevraagd advies over standaardisatie en interoperabiliteit aan het veld en aan beleid.

Activiteiten van Nictiz op gebied van standaardisatie

1. Ondersteuning van het veld bij het onderhoud, beheer, de kwalificatie en doorontwikkeling van informatiestandaarden. Zie de figuur hieronder voor de gerealiseerde standaarden.
2. Harmonisatie van verschillende standaarden en hergebruik van delen van standaarden die al gespecificeerd zijn.
3. De inrichting en onderhoud van de eenheid van taal in het Terminologiecentrum, inclusief het SNOMED National Release Centre (NRC).

Figuur 2: Overzicht negen domeinen waarin Nictiz informatiestandaarden beheert en de zorginformatiebouwstenen

Nictiz stelt informatiestandaarden altijd in samenwerking met het veld op en maakt afspraken over de benodigde gegevens (dataset), de gebruikte terminologie, de codestelsels of classificaties, de technische specificaties, het benodigde testmateriaal en de gewenste kwalificaties van de softwareleveranciers die de standaard inbouwen in systemen.

Bij het werk gebruikt Nictiz *Art-Decor*, een *tool* die speciaal gemaakt is voor de ontwikkeling, het beheren en kwalificeren van informatiestandaarden en het onderhouden van terminologie. Daarmee worden onder andere softwareleveranciers voorzien van uitgebreide testinstrumenten in de voorbereidings- en kwalificatiefase.

Het Terminologiecentrum is een grote informatiebron voor belangstellenden op het gebied van terminologie- en codestelsels en classificaties. Het centrum maakt de verbinding tussen semantiek en data. Door gebruik te maken van terminologie blijft de semantiek van gegevens behouden als zij van de ene naar de andere omgeving overgedragen wordt, zoals bij informatie-uitwisseling het geval is. Zonder terminologie kan van data geen informatie gemaakt worden.

In het SNOMED National Release Centre (NRC) wordt de nationale extensie van het wereldwijde terminologiestelsel SNOMED CT onderhouden en waar nodig uitgebreid. De internationale releases van SNOMED worden via het NRC uitgebracht voor Nederland, inclusief de nationale extensie en wijzigingen in verband met onderhoud en uitbreiding en toegevoegde vertalingen.

Nictiz werkt samen met zorgprofessionals en leveranciers om deze activiteiten voor de zorg in heel Nederland te realiseren.

Nieuwe innovatie- en implementatieprogramma's

Nictiz draagt als deskundige partner bij aan innovatie- en implementatieprogramma's waarin interoperabiliteit in nieuwe gebieden wordt ontwikkeld. Het gaat om grote programma's, bijvoorbeeld 'registratie aan de bron', 'meer regie over gezondheid', medicatieveiligheid en eID (elektronische identiteitskaart).

Voorwaarden voor samenwerking met veldpartijen

De aandacht voor interoperabiliteit groeit. Voor ondersteuning weet het werkveld Nictiz steeds beter te vinden. Nictiz helpt graag binnen de mogelijkheden. De uitgangspunten zijn:

- De beoogde informatiestandaarden leiden tot een daadwerkelijke meerwaarde voor de zorg en sluiten aan op de beleidsdoelstellingen van het ministerie van Volksgezondheid, Wetenschap en Sport (VWS);
- Partijen in het werkveld investeren ook zelf – in tijd of in geld;
- Er moet reëel zicht zijn op implementatie van de standaard en opschaling binnen Nederland;
- Ervaringen en goede praktijkvoorbeelden kunnen Nederland-breed worden gedeeld
- Nictiz kan als onafhankelijke partij borgen dat informatiestandaarden aansluiten bij internationale ontwikkelingen en bestaande Nederlandse standaarden.

Beleidsmakers adviseren over ‘wat was, wat is en wat komt’

Nictiz monitort en duidt de snelle ontwikkelingen in de ICT en de zorg op nationaal en internationaal vlak. Nationale ontwikkelingen borgt Nictiz waar mogelijk op internationaal vlak door deelname aan internationale projecten.

Monitoren en duiden doet Nictiz onder andere met:

- de jaarlijkse eHealth-monitor (i.s.m. het NIVEL);
- het jaarlijkse TrendITion-rapport (i.s.m. het REshape Centre van het Radboud UMC);
- advies aan VWS over het nationale en internationale eHealth-beleid en informatiemanagement in de zorg.

Voor de samenwerking met het veld heeft Nictiz een aantal platforms ingericht waar belangstellenden aan deel kunnen nemen. Daar horen zij over de laatste ontwikkelingen van andere deelnemers en kunnen zij vragen stellen in de groep, wat eventueel kan leiden tot de ontwikkeling van nieuwe producten die het veld verder helpen. Momenteel heeft Nictiz veel platforms voor geïnteresseerden in informatieproblematiek in de ziekenhuizen, in de care, de GGZ en de patiënt, en eHealth.

Alle expertise van Nictiz is publiek beschikbaar via nictiz.nl, de Nictiz-app, whitepapers, presentaties, colleges, infographics, et cetera.

Context van Nictiz

Nictiz voert de activiteiten uit in de *cure*, de *care*, de eerste lijn, de tweede lijn en in de GGZ. De informatiestandaarden die Nictiz maakt, ondersteunen het primaire proces. De standaarden bevatten zorginformatie die beschikbaar komt voor anderen in het zorgproces of die het proces kan verbeteren, zoals kwaliteitstoetsing.

De standaarden bevatten geen informatie voor bijvoorbeeld alleen de facturering of andere administratieve doeleinden. Nictiz richt zich op de zorginformatie om informatie in het curatieve domein voor andere gebruikdoeleinden af te leiden uit de vastgelegde en verleende zorgactiviteiten van het primaire proces, dus direct tussen zorgverlener en patiënt.

Nictiz werkt onder andere samen met koepelorganisaties, zoals verenigingen die de belangen behartigen van patiënten, artsen, verpleegkundigen, en belangenverenigingen van mensen met een specifieke ziekte. Andere samenwerkingspartners zijn standaardisatie-organisaties, softwareleveranciers, beleidsmakers bij verschillende organisaties, het ministerie van VWS, verzekeraars, patiënten en zorgverleners.

Zorginstituut Nederland

Zorginstituut Nederland is een zelfstandig bestuursorgaan dat onderdeel uitmaakt van het concern van het ministerie van VWS. Het zorginstituut ziet erop toe dat Nederlandse burgers verzekerd zijn en blijven volgens de Zorgverzekeringswet (Zvw) en de Wet langdurige zorg (Wlz). Daarmee wordt gewaarborgd dat iedereen die recht heeft op zorg toegang heeft tot die zorg, dat die zorg van goede kwaliteit is en bovendien betaalbaar is.

Zorginstituut Nederland heeft een onafhankelijke rol en positie. Afhankelijk van specifieke taakstelling of opdracht varieert die rol van beheerder, adviseur tot regisseur met een opleggend karakter. Zorginstituut Nederland functioneert als natuurlijke verbinding tussen VWS als opdrachtgever en de partijen in het werkveld, zoals zorgverzekeraars, zorgaanbieders en patiënten(organisaties).

Taken en activiteiten van Zorginstituut Nederland

- Advies geven aan het ministerie van VWS over de samenstelling van het basiszorgverzekeringspakket en aan andere zorgverzekeraars en verzekerden verduidelijken wat tot het basispakket behoort;
- Verdelen van premiegeld onder de zorgverzekeraars (risicoverevening), zodat verzekeraars iedereen kunnen accepteren voor de verzekering, ongeacht zijn of haar gezondheidstoestand;
- Advies geven aan VWS over de toekomstige beroepen- en opleidingsstructuur in de zorg, dit onder de noemer Innovatie Zorgberoepen en -opleidingen;
- Bevorderen van de rechtmatige en doelmatige uitvoering van de Wlz door zorgverzekeraars, zorgkantoren en het CAK en het beheren van een samenhangende informatievoorziening voor de Wet langdurige zorg (de iWlz-informatiestandaard) uit te voeren [en tijdelijk voor de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en Jeugdwet (JW)] ;
- Bevorderen van de kwaliteit van zorg door zorgaanbieders, zorgverzekeraars en patiëntenorganisaties te helpen bij de ontwikkeling van standaarden, deze te registreren en te ontsluiten;
- Uitvoeren van voorzieningen en regelingen voor bijzondere groepen, zoals verzekerden in het buitenland, wanbetalers en gemoedsbezwaarden;

Dit document raakt aan taak 3, 4 en 5: 'samenhangende informatievoorziening', 'zorgkwaliteit' en 'uitvoering'.

Samenhangende informatievoorziening

Zorginstituut Nederland heeft sterke relaties met het werkveld. Het instituut slaat de brug tussen het stelsel en de uitvoeringspraktijk. Dit resulteert in standaarden en modellen die niet alleen goed bedacht zijn, maar ook goed gebruikt worden. De informatiestandaarden voor zorg en ondersteuning (iWlz, iJW en iWmo) worden beheerd, onderhouden en (door)ontwikkeld onder regie en coördinatie van het zorginstituut.

Voor de Wlz gebeurt dit volgens het Releasebeheer iWlz¹ en het Convenant² tussen de partijen actief in het werkveld van de langdurige zorg (www.istandaarden.nl). Het zorginstituut ondersteunt daarbij het proces van analyse en ontwikkeling van specificaties (opgesteld in samenwerking met het werkveld) tot en met testen en implementatie. Zorginstituut Nederland stelt de kwaliteit van de ontwikkelde producten vast door al dan niet een Groene Vink toe te kennen.

Daarnaast heeft Zorginstituut Nederland de domeinarchitectuur langdurige zorg ontwikkeld en in beheer. Deze is een afgeleide van de NORA-architectuur. Samen met het werkveld in de zorg en ondersteuning werkt het instituut aan de ontwikkeling van een overkoepelende referentiearchitectuur: ZORA.

Zorginstituut Nederland vindt dat een goed functionerend informatiestelsel een gezamenlijke visie op informatievoorziening vereist. Samen met andere partijen ontwikkelt het instituut daarom gemeenschappelijke uitgangspunten voor architectuur en informatievoorziening. Ook vertaalt het instituut samen met het werkveld het breed gedragen *Toekomstbeeld informatievoorziening zorg en ondersteuning 2020* in concrete stappen en activiteiten.

Zorginstituut Nederland heeft veel expertise in huis op het gebied van informatievoorziening in de zorg en ondersteuning. Als deskundige partner draagt het instituut bij aan grote nationale en internationale innovatie- en implementatieprogramma's waarin nieuwe eisen en definities voor interoperabiliteit en informatie-uitwisseling worden ontwikkeld.

Het Zorginstituut streeft naar een flexibele, domeinoverstijgende, integrale, afgestemde en moderne informatievoorziening. Via diverse kanalen krijgt het instituut opdrachten voor beleid, i-programma's en i- invulling. Daarbij gaan beleid en informatievoorziening hand in hand.

¹ Voor de Wmo en JW wordt het releasebeheer vanuit het ISD programma gehanteerd dat geharmoniseerd is met het releasebeheer Wlz.

² Zorginstituut Nederland heeft van het Ministerie van VWS de opdracht gekregen het Convenant Wlz te verbreden naar een Convenant zorg en ondersteuning.

Zorgkwaliteit

De kwaliteitstaak van het Zorginstituut (Kwaliteitsinstituut) is erop gericht de steeds verdere verbetering van de kwaliteit van de gezondheidszorg in Nederland te stimuleren en ervoor te zorgen dat iedereen toegang heeft tot begrijpelijke en betrouwbare informatie over de kwaliteit van geleverde zorg.

Het Kwaliteitsinstituut helpt de partijen in de zorg een permanente verbetercyclus te doorlopen. Het belangrijkste doel is ervoor te zorgen dat kwaliteitsstandaarden, informatiestandaarden en meetinstrumenten van goede kwaliteit zijn en dat ze goed op elkaar aansluiten. Dat doet het zorginstituut door ze langs de criteria uit zijn Toetsingskader te halen. Het Toetsingskader voor de standaarden is in samenwerking met Nictiz tot stand gekomen. Kwaliteitsstandaarden, informatiestandaarden en meetinstrumenten die voldoen aan de criteria van het Toetsingskader van het zorginstituut worden opgenomen in het Register van Zorginstituut Nederland. Met dit Register maakt Zorginstituut Nederland zichtbaar welke afspraken zorgaanbieders, cliënten en zorgverzekeraars hebben gemaakt over wat goede zorg is. Een standaard die is opgenomen in het register heeft steun bij zowel cliënten, verzekeraars als zorgaanbieders.

Door samenhang tussen meetinstrumenten en informatiestandaarden te stimuleren, draagt het gebruik van standaarden bij aan de verbetering van de kwaliteit en veiligheid van de zorg voor de cliënt, en aan de vermindering van de registratielast van de zorgaanbieder.

Uitvoering

De informatiestandaarden iWlz, iWmo en iJw vormen de basis van de elektronische informatie-uitwisseling in de uitvoeringsketens van beide wetten.

De domeinarchitectuur langdurige zorg en de iWlz, iWmo en iJw zijn standaarden die het proces ondersteunen van:

- primair proces (beoordelen, toeleiden en leveren);
- financiering (declaratie en eigen bijdrage);
- sturing en controle.

Via de informatie die in deze processen vastgelegd wordt, monitort het zorginstituut de uitvoering. Dit resulteert in onder andere de monitor uitvoeringsinformatie en de wachtlijstinformatie.

Zorginstituut Nederland monitort ook de uitvoeringsinformatie vanuit andere zorgdomeinen ten behoeve van onder meer beleidswijzigingen, pakketaanpassingen en de verevening.

Om het de uitvoeringpraktijk makkelijker te maken streeft het zorginstituut naar hergebruik van bestaande standaarden en delen daarvan, en naar harmonisatie op het gebied van terminologie en codestelsels. Ook zorgt het instituut voor terminologieduiding en de ingebruikname van de standaarden met test- en implementatiedocumentatie, -modules en -diensten.

Vanuit zijn informatiekundige kennis en expertise biedt het zorginstituut capaciteit aan het ministerie van VWS, maar ook aan zorgorganisaties ten behoeve van beleidsvorming of de vertaling van informatievraagstukken naar uitvoeringspraktijk en andersom. Ook levert het advies over de integrale aspecten van de informatievoorziening voor zorg en ondersteuning.

Context Zorginstituut Nederland

Zorginstituut Nederland werkt aan genoemde taken en activiteiten op het gebied van zorg en ondersteuning. De zorgarchitectuur die het zorginstituut ontwikkelt, ondersteunt de primaire en ondersteunende processen. De informatiestandaarden ondersteunen het administratieve proces en deels het primaire proces. In de informatiestandaarden is informatie opgenomen voor bijvoorbeeld de toegang, opname en levering, facturering of andere administratieve doeleinden. Daarnaast komen inhoudelijke componenten beschikbaar voor anderen in het proces van zorg en ondersteuning of voor verbetering van het proces (voor kwaliteitstoetsing). Anders dan in de curatieve zorg kan informatie voor andere gebruikdoeleinden niet altijd direct afgeleid worden uit de vastgelegde en verleende activiteiten in het primaire proces, dus direct tussen zorgverlener/professional en cliënt.

Zorginstituut Nederland werkt onder meer samen met koepelorganisaties, zoals verenigingen die de belangen behartigen van patiënten, zorgaanbieders, zorgkantoren en gemeenten. Ook werkt het instituut nauw samen met het ministerie van VWS, haar uitvoeringsorganisaties en ministeries van aanpalende domeinen (zoals Binnenlandse Zaken en Economische Zaken). Andere samenwerkingspartners zijn standaardisatieorganisaties, kennisorganisaties, software leveranciers, partijen betrokken bij de infrastructuur en beleidsmakers bij verschillende organisaties.

Voor het werkveld en het ministerie van VWS onderzoekt, analyseert en herzielt Zorginstituut Nederland onderwerpen op het gebied van informatiemanagement. Onderwerpen zijn bijvoorbeeld de omgang met gegevens, zoals registratie, collectie, aggregatie, verrijking, beveiliging, privacy, kwaliteit en standaardisatie.

Overeenkomsten en verschillen

Organisatie

Nictiz en Zorginstituut Nederland zijn kenniscentra die zich positioneren als netwerkorganisaties. Beide worden gefinancierd door VWS, maar Nictiz functioneert als onafhankelijke stichting en het Zorginstituut als een uitvoeringsorganisatie, een zelfstandig bestuursorgaan met doorzettingsmacht. Nictiz is afhankelijk van samenwerking met veldpartijen voor de realisatie van projecten, waardoor het karakter vrijwillig, maar niet vrijblijvend is. Zorginstituut Nederland kan afdwingen, maar gebruikt liever een gezamenlijke aanpak met consensus als middel.

Speelveld

Beide partijen organiseren zorgbrede platforms met als aandachtgebieden informatievoorziening, innovatie en eHealth. Nictiz richt zich voornamelijk op de cure. Het Zorginstituut richt zich op *cure*, *care* en *ondersteuning*.

Activiteiten

Beide partijen voeren projecten uit of onderzoeken en analyseren binnen aandachtsgebieden als informatievoorziening, innovatie en eHealth. Beide partijen maken de ontwikkelingen op het gebied van innovatie en eHealth zichtbaar. Zorginstituut Nederland doet dit primair voor het VWS-concern en in internationaal verband, Nictiz doet het voor het werkveld. Voor beide partijen is de ontwikkeling van informatiemodellen en -standaarden een belangrijke taak.

Een verschil is dat Nictiz standaarden maakt die het primair proces ondersteunen, met als uitgangspunt de relatie tussen arts en patiënt, terwijl Zorginstituut Nederland standaarden maakt die alle uitvoeringsprocessen ondersteunen, met uitzondering van de inhoud van het behandelplan. Daarnaast stimuleert het Zorginstituut vanuit de kwaliteitstaak de totstandkoming van informatiestandaarden die het primaire proces ondersteunen.

Naast de ontwikkeling van informatiemodellen en -standaarden hebben beide organisaties een rol in de implementatie en het beheer van de standaarden. Beide partijen gebruiken *tooling* om de specificaties en eisen voor informatiestandaarden te publiceren en ze kwalificeren partijen die voldoen aan die specificaties en eisen.

Een belangrijk onderscheid is de doorzettingsmacht: Zorginstituut Nederland kan het gebruik van standaarden afdwingen maar werkt bij voorkeur op basis van draagvlak en consensus. Nictiz heeft geen doorzettingsmacht.

Beide partijen spannen zich in om de samenhang zichtbaar te maken tussen enerzijds iWlz, iJw en iWmo standaarden en anderzijds standaarden als e-overdracht, de zorgbouwstenen, HL7 en OMAHA. Nictiz ondersteunt Zorginstituut Nederland bij de uitvoering van een aantal kwaliteitstaken.

Nictiz en het Zorginstituut zijn op onderdelen complementair aan elkaar als het gaat om kennisdeling, verbinding, ontwikkeling en beheer.

Governance

Nictiz organiseert platforms waar het zorgveld aan deel kan nemen. Bij voldoende belangstelling voor een onderwerp worden partijen uitgenodigd om mee te denken aan informatiemodellen of standaarden.

Zorginstituut Nederland organiseert platforms waarin het zorg- en ondersteuningsveld participeert. Het initieert daarvan – uit initiatieven en adviezen – projecten op het gebied van informatievoorziening. Het Zorginstituut heeft samen met het werkveld de domeinarchitectuur voor de langdurige zorg opgesteld en is nu bezig met de voorbereidingen voor een overstijgende domeinarchitectuur voor zorg en ondersteuning.

Het instituut heeft de informatiestandaarden ontwikkeld voor de Wlz, Wmo en Jw. Deze standaarden worden respectievelijk in opdracht van VWS, onder regie van de Stuurgroep iWlz, en in opdracht van de VNG ontwikkeld en onderhouden. Er zijn referentiegroepen, werkgroepen en leveranciers bij betrokken. De kwaliteitsstandaarden worden door het Zorginstituut in opdracht van VWS ontwikkeld, met hulp van Nictiz.

Vervolgstappen

Een belangrijke vervolgstap is een overzicht van de standaarden die Zorginstituut Nederland en Nictiz ontwikkelen en beheren, met per informatiestandaard inzicht in het doel en de gebruikers ervan. Nictiz heeft op de website een overzicht van standaarden met uitgebreide informatie. Zorginstituut Nederland geeft het veld met het *Referentiemodel zorg en ondersteuning* inzicht in de samenhang van de informatiestandaarden. Het model maakt duidelijk welke informatie in de standaarden referentief ofwel deels of geheel gelijk is.

Ook gaan beide organisaties werken aan harmonisatie van aanpak en van hun processen. Zij stellen een gezamenlijke jaaragenda voor projecten en structurele beheertaken op, zoals beheer van informatiestandaarden en codestelsels. In de jaaragenda kunnen onder meer afspraken worden opgenomen over toegang tot elkaars expertise en de onderlinge uitleen van menskracht voor bepaalde duur voor bepaalde projecten.

Nictiz en Zorginstituut Nederland sturen waar mogelijk aan op gerichte inzet van elkaars expertise bij de feitelijke facilitatie van de ontwikkeling, implementatie en beheer van informatiestandaarden. Dat kunnen zowel informatiestandaarden, in samenhang met kwaliteitsstandaarden en meetinstrumenten zijn als informatiestandaarden op basis van de inzet van modellen, publicatietooling en monitors.

Steeds wordt ingezet op eenduidige gegevensvastlegging en uitwisseling: beide organisaties stemmen af over eisen aan informatiestandaarden, implementatie en handhaving van kwaliteits- en informatiestandaarden. Alles met het oog op een toekomstvast informatiestelsel voor de zorg.

Door eenheid in de gebruikte taal en begrippen te creëren kunnen de modellen en standaarden van Zorginstituut Nederland en Nictiz breder toegepast worden en waar mogelijk nog beter op elkaar aansluiten. Hiermee bieden we meer duidelijkheid naar het zorgveld en kunnen we het zorgveld beter helpen op het gebied van standaardisatie.